

Sygn. akt I C 143/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący SSO Rafał Kubicki

Protokolant st. sekr. A. G.

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa K. M., P. M. (1) i W. M.

przeciwko Gminie S.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od każdego z powodów: K. M., P. M. (1)
i W. M. na rzecz pozwanej Gminy S. kwoty po 3.600
(trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Rafał Kubicki

Sygn. akt I C 143/16

UZASADNIENIE

Powodowie K. M., P. M. (1) i W. M. wniesli

o zasądzenie na rzecz każdego z nich od pozwanej Gminy S. kwoty po 100.000 zł
z ustawowymi odsetkami od 8 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podali, że są spadkobiercami M. M. - właścicielki nieruchomości zabudowanej
o powierzchni 0,84 ha położonej we wsi P., gm. S., składającej się z działek ewidencyjnych (...) (obecnie (...)), co do
której decyzją Naczelnika Gminy S. z dnia 18 lutego 1981 r. stwierdzono, że na podstawie art. 38 ustawy z dnia 14 lipca
1961 r. o gospodarce terenami

w miastach i osiedlach stała się własnością Skarbu Państwa. Następnie nieruchomość ta przeszła na własność
pozwanej Gminy, która zbyła poszczególne działki wchodzące w skład nieruchomości uzyskując kwotę w łącznej
wysokości około 500.000 zł. W dniu 22 września 2005 r. Wojewoda (...)– (...) stwierdził nieważność ww. decyzji. Z
tego też względu powodowie stoją na stanowisku, że po stronie pozwanej doszło do bezpodstawnego wzbogacenia, co
czyni zasadnym roszczenie o jego zwrot.

W odpowiedzi na pozew pozwana Gmina S. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz od
każdego z powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.
Zakwestionowała powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Podniosła, że M. M. utraciła sporną
nieruchomość na rzecz Skarbu Państwa z mocy prawa w wyniku wyjazdu poza granice prawa, utraty obywatelstwa i
niezadysponowania nieruchomością. W związku z tym okoliczność unieważnienia decyzji z 18 lutego 1981 r. nie ma w
niniejszej sprawie zasadniczego znaczenia. Ponadto podniosła, że działka figurująca aktualnie pod nr (...) pozostawała
w zasobach Skarbu Państwa, a nie pozwanej. Działka nr (...) uległa natomiast podziałowi na trzy działki o nr (...),

spośród których działka nr (...) została zbyta. Podobnie jak działka nr (...). Działka nr (...) pozostaje nadal jako własność powodów.

Na rozprawie 10 maja 2016 r. powodowie zmodyfikowali ramy faktyczne pozwu poprzez wskazanie, że ich żądanie nie dotyczy działek o nr (...). Powodowie doprecyzowali swe stanowisko w piśmie z 24 maja 2016 r., wskazując, że domagają się zapłaty kwoty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej powstałego w wyniku sprzedaży przez nią działek o nr (...) na kwotę łączną 439.200 zł. W piśmie z dnia 24 czerwca 2016 r. strona powodowa rozszerzyła powództwo, wnosząc o zasądzenie od pozwanej na rzecz K. M., P. M. (1) i W. M. kwot po 140.984,86 zł z odsetkami od 8 września 2015 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że kwoty te po zsumowaniu stanowią równowartość korzyści uzyskanej przez pozwaną w wyniku sprzedaży działek nr (...).

W odpowiedzi na powyższe pozwana wniosła o oddalenie powództwa również w zakresie rozszerzonym. Podniosła, że nabyła sporne nieruchomości na mocy decyzji komunalizacyjnej, tj. Wojewody (...)– (...) z 20 marca 1996 r., która wiąże Sąd, albowiem nie została dotychczas stwierdzona jej nieważność. W związku z tym nie sposób uznać, aby aktualnie zachodziły przesłanki do przyjęcia, że pozwana wzbogaciła się kosztem powodów bez podstawy prawnej.

Sąd ustalił, co następuje:

M. M. posiadała obywatelstwo polskie do 1980 r. Jej spadkobiercy (mąż i synowie: K. M., P. M. (1) i W. M.) posiadają obywatelstwo polskie.

/dowód: wniosek z 25.04.2006 r. k. 150; decyzja z 15.10.2001 r. k. 225-228; wyrok WSA z 21.07.2005 r. k. 230-231/

M. M. w drodze darowizny od E. M. B. nabyła własność nieruchomości położonych w P., gm. S., o nr (...). M. M. wyjechała w marcu 1980 r. na stałe do Niemiec. Konsekwencją powyższego było odebranie jej obywatelstwa polskiego, co wynikało z konieczności pozostawienia polskiego dowodu osobistego przed wyjazdem z kraju.

Ostateczną decyzją Naczelnika Gminy S. z dnia 18 lutego 1981 r. działki nr (...) położone we wsi P., gmina S., o powierzchni łącznej 0,84 ha zostały przejęte na własność Skarbu Państwa – Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa jako opuszczone na podstawie art. 38 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. z 1969 r., Nr 22, poz. 159).

W dniu 26 lutego 1993 r., na mocy decyzji Wojewody (...) w/w działki zostały przekazane Agencji Własności Rolnych Skarbu Państwa. W związku z powyższym dla działki nr (...) została założona księga wieczysta KW nr (...), a dla działki nr (...) KW nr (...).

Przed 1996 r. działka nr (...) w obrębie P. uległa podziałowi na działki nr (...) i **153/1**.

/dowód: decyzja z 18.02.1981 r. k. 17; informacja o działce k. 58, 91, 100; KW nr (...) k. 59-70; KW nr (...) k. 92-99; KW nr (...) k. 101-110; karta inwentaryzacyjna nieruchomości 153/2 k. 111-112/

Decyzją Wojewody (...)– (...) z 20 marca 1996 r., sygn. (...), na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.) w zw. z art. 104 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 ze zm.) stwierdzono nabycie przez Gminę S.

z dniem 1 stycznia 1996 r. z mocy prawa, nieodpłatnie, własności nieruchomości należącej do Szkoły Podstawowej we wsi P., oznaczonej w mapie i rejestrze ewidencji gruntów obrębu P. jako niezabudowana działka nr (...) o powierzchni 0,27 ha, dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...).

/dowód: decyzja z dnia 20.03.1996 r. k. 122/

Decyzją z dnia 15 września 1998 r. zatwierdzono plan podziału nieruchomości w postaci niezabudowanej działki nr (...) o powierzchni 0,27 ha, dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...), na działki nr (...) o powierzchni 1291m⁽²⁾, nr (...) o powierzchni 1058m⁽²⁾ i nr (...) o powierzchni 315m⁽²⁾.

Działka nr (...) o powierzchni 0,1059 ha została połączona z działką nr (...) o powierzchni 0,0090 ha (która nie stanowiła uprzednio własności M. M.), przez co powstała działka nr (...) o powierzchni 0,1149 ha.

Działki nr (...), pomimo sprzeciwu powodów, zostały zbyte przez Gminę na rzecz osób trzecich za cenę łączną 439.200 zł.

/dowód: decyzja z dnia 15.09.1998 r. k. 123, 140; wypis z rejestru gruntów k. 124, 138-141, 143,145,147,149; wnioski z 21.09.1998 r. k. 142-143, 146, 148; zarządzenie z 16.12.2005 r. k. 188; informacja o działce (...) k. 71; KW nr (...) k.72-80; KW nr (...) k. 82-90; dokumentacja przetargowa k. 299-328)

Prawomocną decyzją Wojewody (...)– (...) z dnia 22 września 2005 r. stwierdzono na wniosek strony powodowej, że decyzja Naczelnika Gminy S. z dnia 18 lutego 1981 r. jest nieważna jako wydana bez podstawy prawnej.

/dowód: decyzja z dnia 22.09.2005 r. k. 185-187; k. 15-16/

W wyniku śmierci M. M. na terenie Niemiec w dniu 12 listopada 1985 r. spadek po niej nabyli na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z 26 października 1998 r., (...), mąż P. M. (1) oraz synowie W. M. i K. M. każdy w 1/3 części /bezsporne/.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 28.11.2013 r., sygn. akt (...), uzgodniono treść ksiąg wieczystych o nr KW (...) i nr KW (...) w ten sposób, że nakazano w ich działach II wykreślić własność Skarbu Państwa Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa i w to miejsce wpisać prawo własności P. M. (2), W. M. i K. H. M. w udziałach po 1/3 części.

/dowód: wyrok Sądu Rejonowego w (...) z 28.11.2013 r. z uzasadnieniem k. 353-357/

Powodowie w dniu 8 lipca 2016 r. złożyli wniosek do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody (...)– (...) z dnia 20 marca 1996 r., sygn. akt (...).

/dowód: bezsporne, wniosek z dnia 08.07.2016 r. k. 359-363/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

We wstępie wskazać trzeba, że zarówno strona powodowa, jak też pozwana, w toku sprawy wykazały się daleko idącym brakiem precyzji odnośnie formułowania zakresu, jak też podstawy prawnej roszczeń, podnoszonych zarzutów i przytaczanej na ich poparcie argumentacji, co zasadniczo wpłynęło na sprawność i szybkość niniejszego postępowania. Obie strony długo zwlekały z podaniem Sądowi obecnego oznaczenia numerami działek nieruchomości opisanej w pozwie, co dziwi w przypadku powodów – jako gospodarczy procesu, którzy powinni być przygotowani do procesu już w jego wstępnym etapie, zaś

w przypadku pozwanego – jako długoletniego dysponenta nieruchomości, który przy pomocy swoich wyspecjalizowanych służb nie powinien mieć żadnych problemów z identyfikacją i losami przedmiotu sporu.

Ostatecznie w piśmie z dnia 24 czerwca 2016 r. powodowie K. M., P. M. (1) i W. M., jako następcy prawni M. M., domagali się zasądzenia na ich rzecz od pozwanej Gminy S. kwot po 140.984,86 zł z odsetkami od dnia 8 września 2015 r. do dnia zapłaty z tytułu uzyskania przez wymienioną ich kosztem bez podstawy prawnej korzyści majątkowej na skutek zbycia za kwotę łączną 439.200 zł działek aktualnie figurujących pod nr (...) – a uprzednio wchodzących w skład nieruchomości stanowiącej własność M. M. o nr (...), położonej we wsi P., gmina S., dla której prowadzona była księga wieczysta KW nr (...). Powoływali się przy tym na fakt stwierdzenia przez Wojewodę (...)– (...) w dniu 22 września 2005 r. nieważności decyzji Naczelnika Gminy S. z 18 lutego 1981 r. – jako wydanej bez podstawy prawnej – na mocy której działka nr (...) została przejęta jako opuszczona w oparciu o art. 38 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz. U. z 1969 r., Nr 22, poz. 159 z późn. zm.) na własność Skarbu Państwa – Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Odnosząc się do wywodów strony pozwanej twierdzącej, że M. M. utraciła sporną nieruchomość nie na skutek wydania decyzji Naczelnika Gminy S. z 18 lutego 1981 r., lecz z samego prawa – w wyniku wyjazdu wymienionej poza granice państwa bez zadysponowania nieruchomością - stwierdzić należy, że pogląd ten nie zasługuje na akceptację.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (tekst pierwotny z 1961 r.) nieruchomości stanowiące na podstawie art. 2 ust. 1 lit. b dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich własność osób, którym wobec uzyskania przez nie stwierdzenia narodowości polskiej służyło obywatelstwo polskie, przechodzą z samego prawa na własność Państwa, jeżeli osoby te w związku z wyjazdem z kraju utraciły lub utracą obywatelstwo polskie. Według art. 38 ust. 3 ustawy (jedn. tekst z 1969 r.), nieruchomości stanowiące, zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, własność osób, którym wobec uzyskania przez nie stwierdzenia narodowości polskiej służyło obywatelstwo polskie, przechodzą z samego prawa na własność Państwa, jeżeli osoby te w związku z wyjazdem z kraju utraciły lub utracą obywatelstwo polskie. Osoby te tracą prawo rozporządzania nieruchomością z dniem, w którym złożyły właściwym organom polski dowód osobisty i otrzymały dokument uprawniający do wyjazdu za granicę.

Zdaniem Sądu, własność nieruchomości, będącej przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu, nie mogła przejść na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o art. 38 ust. 3 (poprzednio art. 39 ust. 3) ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach, a wspomniany przepis nie miał zastosowania do M. M..

W uchwale 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2012 r. w sprawie III CZP 88/11 (LEX nr 1167420) przyjęto, że przepis art. 38 ust. 3 (pierwotnie art. 39 ust. 3) ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach nie miał zastosowania do następców prawnych (spadkobierców) osób wymienionych w tym przepisie. Sąd Najwyższy opowiedział się za ścisłą wykładnią art. 38 ust. 3, którą zaprezentowano w wyrokach z dnia 13 grudnia 2005 r. (sygn. akt IV CK 304/05, OSNC 2006/10/166), z dnia 21 grudnia 2005 r. (sygn. akt IV CK 306/05, niepubl.), z dnia 15 lipca 2010 r. (sygn. akt IV CSK 90/10, OSP 2011/3/28) oraz postanowieniu z dnia 7 października 2010 r. (sygn. akt IV CSK 152/10, niepubl.). Omawiany przepis jako wyjątkowy, przewidujący dotkliwą sankcję w postaci utraty własności nieruchomości, nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Jak podkreślił Sąd Najwyższy z przepisu tego wyraźnie wynika bowiem, że odnosi się on do osób w nim wymienionych, a nie do nieruchomości. Oznacza to, że wypadku nabycia własności nieruchomości przez inną osobę (następcę prawnego osoby wymienionej w rozważanym przepisie) nieruchomość nie przechodzi z samego prawa na własność Państwa, jeżeli osoba taka w związku z wyjazdem z kraju utraciła lub utraci obywatelstwo polskie.

Pierwotnie właścicielem spornych działek był A. B., zaś M. M. została ich właścicielką dopiero na skutek darowizny dokonanej przez córkę wymienionego, która odziedziczyła ją w drodze spadkobrania. Z powyższego wynika zatem,

że M. M. nie mogła być traktowana jako właściciel nieruchomości, o której mowa w art. 2 ust. 1 lit. b dekretu z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich - nie była zatem tą osobą, której własność podlegałaby nabyciu z mocy prawa przez Skarb Państwa. Zastosowanie art. 38 ust. 3 ustawy o gospodarce terenami w miastach i osiedlach uzależnione było od wystąpienia dwóch warunków. Po pierwsze, chodzi o nieruchomości należące do osób, o których stanowi art. 2 ust. 1 lit. b dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, czyli do obywateli Rzeczy Niemieckiej i byłego W. Miasta G. (z wyjątkiem osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanych). Po drugie, wobec tych osób musiało nastąpić stwierdzenie narodowości polskiej zgodnie z ówczesną procedurą weryfikacyjną, w następstwie czego przysługiwało im obywatelstwo polskie. Utrata własności nieruchomości, o której stanowi art. 38 ust. 3 ustawy, dotyczy wyłącznie tych osób, które po stwierdzeniu ich narodowości polskiej i uzyskaniu obywatelstwa polskiego zachowały własność nieruchomości należących do nich przed dniem 1 stycznia 1945r., a następnie w związku z wyjazdem z kraju utraciły obywatelstwo polskie, nie ma zaś zastosowania do następców prawnych tych osób.

M. M. była po prostu obywatelką polską, nabywającą w drodze darowizny nieruchomość długo po 1945 r., a nie osobą, „którą po stwierdzeniu jej narodowości polskiej i uzyskaniu obywatelstwa polskiego zachowała własność nieruchomości należących do nich przed dniem 1 stycznia 1945 r.”. W świetle powyższego nie można przyjąć, że własność przedmiotowej nieruchomości przeszła z mocy samego prawa na Skarb Państwa, ewidentnie nie zostały bowiem spełnione przesłanki utraty własności przewidziane w ustawie o gospodarce terenami w miastach i osiedlach, dekrete o majątkach opuszczonych i poniemieckich lub dekrete o przeprowadzeniu reformy rolnej, a przynajmniej nic takiego nie zostało udowodnione przez stronę pozwaną.

Wskazana okoliczność nie przesądzała jednak o zasadności roszczenia powodów. Za jego uwzględnieniem nie przemawia również fakt wydania prawomocnej decyzji Wojewody (...) z dnia 22 września 2005 r. o stwierdzeniu nieważności decyzji Naczelnika Gminy S. z dnia 18 lutego 1981 r.

Problem w przedmiotowej sprawie polega bowiem na tym, że 20 marca 1996 r. wydana została przez Wojewodę (...)– (...) , sygn. (...), decyzja o nabyciu przez Gminę S. z dniem 1 stycznia 1996 r. z mocy prawa, nieodpłatnie, własności nieruchomości należącej do Szkoły Podstawowej we wsi P., oznaczonej w mapie i rejestrze ewidencji gruntów obrębu P. jako niezabudowanej działki nr (...) o powierzchni 0,27 ha, (wyodrębnionej z działki nr (...)), dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...), z której następnie wydzielono działki: nr (...)

o powierzchni 1291m² oraz nr (...) o powierzchni 1058m². Działka nr (...) została w konsekwencji połączona z działką nr (...) o powierzchni 0,0090 ha, (która nie stanowiła uprzednio własności M. M.), przez co powstała działka nr (...) o powierzchni 0,1149 ha. Decyzja ta nie została bowiem dotychczas skutecznie podważona, jest ostateczna i wiąże do chwili obecnej. Strona powodowa wystąpiła bowiem z wnioskiem o stwierdzenie jej nieważności dopiero w dniu 8 lipca 2016 r. i wynik postępowania nie jest jeszcze znany.

Za utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się zaś stanowisko, że sąd w postępowaniu cywilnym jest związany ostateczną decyzją administracyjną i to niezależnie od jej deklaratorywnego czy konstytutywnego charakteru oraz od charakteru sprawy, w której została wydana. Oznacza to, że sąd cywilny jest obowiązany uwzględnić stan prawny wynikający z osnowy ostatecznej decyzji. Przyjmuje się wprawdzie, że w postępowaniu przed sądem powszechnym można powoływać się na nieważność decyzji administracyjnej, ale tylko wyjątkowo, gdy decyzja jest dotknięta poważną wadą, kwalifikującą ją do kategorii decyzji bezwzględnie nieważnych, określanych też mianem nieistniejących. Chodzi więc o decyzje wydane przez organ oczywiście niewłaściwy lub z pominięciem wszelkiej procedury. Możliwość kwestionowania decyzji administracyjnej w tak ograniczonym zakresie stanowi przy tym jedynie odstępstwo od zasady związania sądu cywilnego decyzją administracyjną. Sąd w postępowaniu cywilnym nie jest bowiem uprawniony do kwestionowania decyzji, w szczególności pod względem jej merytorycznej zasadności i jest nią związany także wówczas, gdy w ocenie sądu jest wadliwa (wyroki Sądu Najwyższego z: 19 listopada 2004 r., sygn. akt V CK 251/04, niepubl.; z 7 lipca 2005r., sygn.

akt IV CK 12/05, niepubl.; z 11 grudnia 2008 r., sygn. akt IV CSKL 302/08, LEX nr 477574, uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego:

z 8 lutego 1971 r., sygn. akt III CZP 74/70, OSNCP 1971, nr 7-8, poz. 121; z dnia 18 listopada 1982 r., sygn. akt III CZP 26/82, OSNCP 1983, nr 5-6, poz. 64; i z dnia 9 października 2007 r., sygn. akt III CZP 46/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 30).

Wadliwość decyzji Wojewody (...)– (...) z dnia 20 marca 1996 r. nie jest tego rodzaju, że powodowałaby zwolnienie sądu powszechnego w postępowaniu cywilnym od związania tą decyzją, bez potrzeby deklaratywnego stwierdzenia jej nieważności w odrębnym postępowaniu wszczętym na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Odstępstwo od zasady związania sądu powszechnego ostateczną decyzją administracyjną nie dotyczy bowiem wszystkich decyzji dotkniętych wadami nieważności wymienionymi w art. 156 § 1 k.p.a., ale tylko tych, które wydano przez organ oczywiście niewłaściwy lub z pominięciem wszelkiej procedury. Na tle niniejszej sprawy nie ulega natomiast wątpliwości, że opisana powyżej decyzja dotycząca nabycia przez Gminę S. z dniem 1 stycznia 1996 r. z mocy prawa, nieodpłatnie, własności nieruchomości w postaci działki nr (...) - jako wydana przez organ państwowy w imieniu państwa polskiego - jest wiążąca i nadal wywołuje skutki prawne w zakresie przejścia własności nieruchomości na rzecz pozwanej.

Co więcej, nie można było podzielić zapatrywania strony powodowej co do potrzeby zawieszenia niniejszego postępowania aż do zakończenia administracyjnego postępowania

o stwierdzenie nieważności tejże decyzji. Jak słusznie wskazała pozwana, przepis art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. nadaje jedynie sądowi prawo do zawieszenia postępowania w toku sprawy

z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej. Oceniając znaczenie uregulowania przyjętego w art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c., należy zatem wskazać, że rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej, jeżeli jej treść stanowi konieczny element podstawy rozstrzygnięcia merytorycznego lub formalnego sprawy cywilnej. Nie można dopatrzeć się natomiast takiego związku między decyzją, która zostanie wydana w postępowaniu w przedmiocie unieważnienia decyzji administracyjnej a postępowaniem sądowym, w którym strona powodowa dochodzi roszczenia zapłaty w sytuacji, gdy aktualny stan prawny przesądza

o tym, że nie jest i nie była od czasu danej decyzji właścicielem spornej nieruchomości (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 9.10.2007 r., III CZP 46/07).

Reasumując, Sąd stoi na stanowisku, że aktualnie na przeszkodzie uznaniu roszczenia powodów za zasadne stoi brak prejudykatu w postaci stwierdzenia nieważności decyzji (...), stanowiącej podstawę dokonania zmian właścicielskich w księgach wieczystych działek nr (...).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że strona powodowa – na obecnym etapie postępowania - nie wykazała, aby pozwana zbywając działki nr (...), działała bez podstawy prawnej i aby uzyskana z tego tytułu korzyść majątkowa nastąpiła ich kosztem.

Jednocześnie Sąd stoi na stanowisku, że nie zachodziły podstawy do dopuszczenia dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy celem oszacowania wartości spornych nieruchomości, albowiem strona powodowa wykazała – zaś pozwana skutecznie nie zaprzeczyła – że cena sprzedaży obu działek pokrywa się z wysokością łączną dochodzonego przez nią roszczenia. Uwzględnia przy tym okoliczność, że w ramach działki aktualnie noszącej numer nr (...) znalazła się nieruchomość o powierzchni całkowitej 0,0090 ha (nr uprzedni (...)), która nie stanowiła własności M. M., co rzutowało na proporcjonalne pomniejszenie żądanej kwoty. Ten zabieg matematyczny nie został zakwestionowany przez stronę pozwaną i nie budzi zastrzeżeń Sądu. Wynika z tego ustalenie, że - gdyby nie omówiona wyżej decyzja komunalizacyjna - pozwana powinna być uznana za bezpodstawnie wzbogacona sprzedażą nieruchomości, a wartością tego wzbogacenia powinna być cena uzyskana ze sprzedaży, pomniejszona proporcjonalnie o cenę za powierzchnię 0,0090 ha, która nie stanowiła własności M. M..

Sąd uznał nadto, że w świetle zgromadzonej dokumentacji – logicznie i całościowo obrazującej stan faktyczny sprawy – brak było podstaw do przesłuchania stron postępowania, tym bardziej, że teza dowodowa była zdawkowa i nie ujmowała żadnej konkretnej okoliczności spornej. Podobnie pominięto dowód z wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach spraw o sygn. (...) i (...), uznając że wystarczająco będą stosowne odpisy orzeczeń z nich się wywodzące.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej wskazane okoliczności, wobec braku podstaw z 405 k.c., Sąd oddalił powództwo w całości. O kosztach orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c., uznając że w razie współuczestnictwa formalnego do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zalicza się jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika (uchwała Sądu Najwyższego z 10 lipca 2015 r., III CZP 29/15). Z tego też względu zasądzono od każdego z powodów K. M., P. M. (1) i W. M. na rzecz pozwanej Gminy S. kwoty po 3.600 zł tytułem zwrotu poniesionej przez nią kosztów procesu.